

Årsmelding 2018

Kommunalt råd for funksjonshemmede

Innledning

Kommunen har plikt til å sørge for at funksjonshemmede blir sikret åpen, bred og tilgjengelig medvirkning i saker som er særlig viktige for funksjonshemmede. Dette gjelder blant annet adkomst, arbeid mot diskriminering og tjenester til funksjonshemmede. Til dette formål har kommunen Kommunalt råd for funksjonshemmede.

Rådets arbeid blir regulert av «Lov om råd eller anna representasjonsordning i kommunar og fylkeskommunar for menneske med nedsett funksjonsevne m.m.», rundskriv A-28/2007 og retningslinjer vedtatt i Bystyresak 43/12.

Rådet har møte en gang i måneden. Tidspunkt for møter og alle saksdokumenter ligger tilgjengelig på kommunens nettsider. Møtene er åpne, og innledes med åpen halvtime der byens borgere kan legge frem saker for rådet.

I 2018 hadde kommunalt råd for funksjonshemmede 10 ordinære møter.

Sammensetning av Kommunalt råd for funksjonshemmede 2015-19.

Rådet har 8 medlemmer med varamedlemmer, hvorav 2 politikere og 6 representanter fra brukerorganisasjonene FFO og SAFO, som representerer følgende hovedgrupper: bevegelseshemmede, hørselshemmede, synshemmede, utviklingshemmede og skjult funksjonshemming.

Alle medlemmene i rådet har som oppgave å arbeide for alle grupper funksjonshemmede i kommunen.

Rådets medlemmer:

1. Egil Hope, SAFO/Norges handikapforbund
2. Anne-Lise Aanes, FFO/Cerebral pareseforeningen
3. Matthias Viktorsson, FFO/Hørselshemmedes Landsforbund
4. Sølvi Marie Risøy, FFO/Norges Blindforbund
5. Kristine Bech-Sørensen, SAFO/Norsk forbund for utviklingshemmede
6. Svein Nord Kristiansen, FFO/Landsforeningen for hjerte- og lungesyke
7. Harald Berge Breistein, leder (KRF)
8. Siri Fransson, nestleder (SV)

Varamedlemmer:

1. Astrid Haugstad Tangerås, SAFO/Norges handikapforbund
2. Stine Therese Børstad, FFO/Forening for amputerte
3. Rune Anda, FFO/Bergen døvesenter
4. Jorunn Lid, FFO/Norsk forbund for synshemmede
5. Liv Grethe Markussen, SAFO/Landsforeningen for Polioskadde
6. Kirsten E. Mjelde, FFO/Mental helse
7. Steinulf Tungesvik, (Sp)
8. Hilde Boberg Andresen, (SV)

Harald Breistein, Svein Nord Kristiansen og Egil Hope har vært arbeidsutvalg for rådet. Første varamedlem, Siri Fransson har møtt fast i au.

Ragnhild Hvoslef Krüger har vært sekretariat.

Prioriterte saker og tema i 2018:

- **Universell utforming**

KRFF hadde 8. februar et eget opplæringsmøte om byutvikling og universell utforming.

Rådet har hatt fokus på behovet for universelt utformede lekeapparater og har spilt dette inn både i enkeltplaner og til budsjettet.

- **Oppvekstfeltet**

I løpet av 2018 har KRFF behandlet mange saker fra oppvekstfeltet og det har vært et økt fokus på funksjonshemmede barns situasjon i skole og fritid.

- **Rådernes organisatoriske plassering og rolle i det kommunale systemet**

KRFF spilte, i likhet med eldrerådet, inn allerede våren 2017 at man ønsket en flytting ut av byrådsavdeling for helse og omsorg og helst til bystyresiden, både for å styrke rådets politiske og tverrsektorielle rolle og for å øke synligheten. Rådet ba samme vår om å bli utvidet med to medlemmer for å møte den større arbeidsmengden. Det har i løpet av 2018 vært noe møteaktivitet og korrespondanse om saken, men den har ennå ikke vært fremmet for bystyret. Kommunalt råd for funksjonshemmede mener at det er på tide at deres bekymring over egen arbeidssituasjon, synlighet og arbeidspress blir tatt alvorlig.

- **Synlighet**

I 2018 har mye av KRFF og sekretariatets arbeid vært rettet mot å heve rådets synlighet innad i kommuneorganisasjonen. Man har aktivt tatt kontakt med byrådsavdelingene for få flere saker, for å komme tidligere inn i sakene og for å få mer informasjon. I tillegg har kontakten med bystyrekomiteene økt. Erfaringen er at de fleste reagerer positivt på henvendelser om å få informasjon, men at det tar tid å innarbeide rutiner som gjør at byrådsavdelingene på eget initiativ sender saker til rådet. Dette må det fortsette å være fokus på i 2019.

- **Tilgjengelighet**

Rådet har hatt fokus på tilgjengelighet til kommunens møtelokaler. De fleste møtene er holdt i møtelokalene i Kaigaten, som i hovedsak har fungert bra. Det er likevel et problem med tilgjengeligheten for hørselshemmede ettersom telesyngen ikke alltid har fungert. Det har også vært utfordringer med å få sakspapirer i et format som er tilpasset synshemmede

- **Budsjett 2019**

KRFF sendte innspill til budsjettarbeidet til de ulike byrådsavdelingene i juni og til komiteene i forbindelse med budsjettbehandlingen på høsten.

- Til komite for finans, kultur og næring

Det bevilges midler til en rampe på Kode 4
Kostnad: kr 150 000

Det opprettes en stilling med spesielt ansvar for universell utforming i Bergen kommune
Kostnad: kr 750 000

- Til komite for byutvikling

Nyetablerte lekeplasser, eller lekeplasser som rehabiliteres skal ha et lekeapparat som også kan brukes av funksjonshemmede.

- Til komite for helse og sosial

Rådgivningskontoret for hørselshemmede utvides til å bli et rådgivningskontor for hørselshemmede, døvblinde, synshemmede og blinde i Bergen kommune
Kostnad: kr 1 000 000

Innspillene om universelt utformede lekeapparater og om rampe på Kode 4 fikk flertall i det endelige budsjettet.

Rådets aktivitet

Saksmengden til rådet har gått stadig oppover og dersom vi trekker vekk faste standardsaker har det økt fra 88 saker i 2017 til 108 saker i 2018. Mengden saker har ført til at rådet i 2019 vil prøve å øke antall møter i vårhalvåret for å få bedre tid til saksbehandlingen.

Representanter for rådet sitter i stadig flere arbeids- og referansegrupper, i hovedsak i regi av Bergen kommune.

I 2018 er det særlig tillits- og faglighetsreformen som står sentralt her. Rådet er representert i styringsgruppen, i to av arbeidsgruppene og i referansegruppen for vurderingsteam.

Bare i 2018 har man oppnevnt representanter til seks nye arbeids/referansegrupper. Rådet er glade for at de er ønsket i så mange arbeidsgrupper, men ser at dersom man skal kunne fylle alle behovene er det et behov for å utvide rådet, slik det ble bedt om våren 2017,.

Planer der rådet har deltatt i planprosessen

- Plan for tjenester til personer med utviklingshemming

Rådet har blitt holdt orientert på flere møter i 2018 og har uttalt seg skriftlig til planen flere ganger. Planen var på høring høsten 2018 og ble sluttbehandlet i bystyret i januar 2019.

Rådet har vært representert i byrådsavdelingens referansegruppe for planen.

- Plan om skoletilsynsordning

Planen kommer fra Byrådsavdeling for barnehage, skole og idrett. Rådet har vært orientert gjennom flere møter i 2018 og har kommet med skriftlige tilbakemeldinger ved to anledninger. Planen var til høring og bystyrebehandling høsten 2018.

Høringsuttalelser

- Plan for inkludering og mangfold
- Inkluderende felleskap for barn og unge
- Handlingsplan for Bergen kulturskole
- Kulturarenaplan for Bergen kommune 2019-2030
- Innhold og organisering av SFO for barn med særskilte behov på 1-7. trinn og tiden etter skoletid for ungdom med særskilte behov på 8-10. trinn
- Et helt liv med mening, vekst og utvikling. Plan for tjenester til personer med utviklingshemming.
- Boliger for studenter i Bergen – handlingsplan mot 2030
- Maten servert – handlingsplan for ernæring
- Handlingsplan for selvmordsforebygging 2018-2022
- Miljøløftet handlingsplan 2019-2022
- Plan for seksuell helse, seksualopplysning og seksualitetsundervisning.

Innspill til saker som skal videre til bystyret

- Komite for barnehage, skole og idrett
 - Plan for smart oppvekst i Bergen

Rådets innspill om universell utforming av digitale hjelpemidler førte til en merknad i komiteen om at byrådsavdelingen måtte følge dette opp

- Løsningsvalg for Tveiterås skole
- Etablering av forsterket avdeling – Garnes ungdomsskole
- Komite for helse og sosial
 - Statusrapport Folkehelseplan
 - Høringsuttalelse om etablering av nasjonalt eldre-, pasient og brukerombud
 - Handlingsplan for selvmordsforebygging
 - Statusmelding for tjenester til utviklingshemmede 2017
 - Fremtidens NAV i Bergen

- Komite for byutvikling
 - Kaigaten 1, forslag til detaljregulering
 - Miljøløftet – handlingsprogram 2019-2022

Rådets innspill om å utbedre eldre busskur langs Nordåsvegen ble enstemmig vedtatt i Bystyret 22. november.

- Torgets fremtid
 - Fantoft studentby. Reguleringsendring
- Komite for finans, kultur og næring
 - Handlingsplan for Bergen kulturskole

Byrådsavdelinger og andre som har orientert rådet

- Byrådsavdeling for barnehage, skole og idrett
 - 10.1 Ny plan for Skoletilsynsordning
 - 7.5 Kartleggingen i plan for STO
 - 1.11 Plan for Smart oppvekst
- Byrådsavdeling for helse og omsorg
 - 10.1 Nytt bofelleskap i Vestlundveien
 - 1.2 Tillits- og faglighetsreformen
 - 7.5 Pårørendesamarbeid i Etat for tjenester til utviklingshemmede
 - 7.5 Fordeling av tilskudd
 - 7.5 Handlingsplan for mat og ernæring
 - 7.5 Smart omsorgs tilbud til tjenester for utviklingshemmede
 - 30.5 Plan for tjenester til utviklingshemmede
 - 30.8 Handlingsplan mot vold i nære relasjoner
 - 29.11 Brukerundersøkelse i hjemmesykepleien
- Byrådsavdeling for sosial, bolig og inkludering
 - 1.2 Mottak og oppfølging av funksjonshemmede flyktninger
 - 30.8 Fremtidens NAV kontor
- Byrådsavdeling for byutvikling
 - 22.2 Informasjon om byarkitekten
 - 5.4 Arbeid med offentlige toaletter i Bergen sentrum
 - 5.4 Forslag til forprosjekt gateopprustning Olav Kyrresgt.
 - 30.8 Program for bystrand og ny Lungegårdspark
- Byrådsavdeling for finans, eiendom og innovasjon
 - 22.2 Åsane kulturhus
 - 30.5 Bergen kommunes arbeid for å tilby stillinger til mennesker med nedsatt funksjonsevne
 - 27.8 Nordnes oppveksttun
 - 27.8 Eidsvåg skole

- Sigrid Kvåle Myksvoll fra Bergen og Hordaland turlag om friluftsliv for utviklingshemmede.
- Orienteringer fra byrådet

Byråd for helse og omsorg, Rebekka Ljosland har møtt i åtte av ti møter

Byråd for byutvikling, Anna Elise Tryti møtte 27. september og orienterte om plan for universell utforming og om lys- og lydregulering av overganger i forbindelse med bybaneutbyggingen.

Byråd for barnehage, skole og idrett, Roger Valhammer møtte 29. november og orienterte om handlingsplan mot mobbing og om spesialpedagogisk plan.

Presentasjoner holdt av rådet

- 7.3 Presentasjon om rådets arbeidsfelt for komite for helse og sosial
- 6.11 presentasjon av rådets budsjettforslag for komite for miljø og byutvikling
- 7.11 Presentasjon av rådets budsjettforslag for komite for finans, kultur og næring
- 7.11 Presentasjon av rådets budsjettforslag for komite for helse og sosial

UU utvalget

Kommunalt råd for funksjonshemmede har et spesielt fokus på universell utforming og får også veldig mange saker om dette. For å forberede og behandle disse sakene på en ordentlig måte har rådet satt ned et eget utvalg for universell utforming, som forbereder saker til rådet og tar ansvar for møter og befaringer om universell utforming.

UU utvalget har tre medlemmer: Svein Nord Kristiansen, Anne Lise Aanes og Egil Hope.

UU utvalget har vært på 10 befaringer i løpet av året, ved behov har også andre representanter deltatt på disse. Befaringer på Nattland og Damsgård skoler, på Bibliotekplassen, i kommunens kontorlokaler i Autogården og på kaianlegget på Bradbenken.

I tillegg har utvalget hatt flere interne møter og møter med ulike etater i kommunen.

Tilgjengelighetsprisen 2018

Tilgjengelighetsprisen for 2018 ble tildelt Bergen kirkelige fellesråd for deres gode arbeid med universell utforming og tilgjengelighet i kirkebyggene i Bergen.

Prisen ble delt ut til kirkebyggsjef Arne Tveit på møte 14. februar 2019.

Deltakelse på befaringer, kurs og konferanser

- Befaring med byrådsavdeling for helse og omsorg på et bofelleskap på Straume i februar.
- Komite for barnehage, skole og idretts befaring på ulike skoler og barnehager i mars.
- Befaring med byrådsavdeling for helse og omsorg i Vestlundveien i mars.
- Fylkesrådets konferanse om velferdsteknologi og universell utforming i mars
- Storbykonferansen i Drammen i september
- Bufdir og KS sin erfaringskonferanse om UU i Oslo i oktober

Bybefaringer

5. og 6. juni inviterte KRFF henholdsvis komite for miljø og byutvikling og komite for helse og sosial på befaring i Bergen sentrum for å se på utfordringer i universell utforming. Ruten i korthet:

- Gamle Rådhus med løse og ujevne heller

- Fotgjengerovergang til Vågsalmenningen med svak lyd ved grønt lys, for høy kant fra fortau til gate og for kort intervall for gående ved grønt lys.

- Vågsalmenningen med kunst som skaper snublefeller for blinde/svaksynte.

- Nedre Korskirkealmenning med uteserveringer som skaper problemer for svaksynte/blinde og med vannrenner i granitt, som er snublefeller og vanskelig å rulle over for rullestoler

- Kong Oscarsgt med fellesfelt for gående og biler som fungerer dårlig for synshemmede og med for mange midlertidig plasserte skiltefletter.

- Skostredet med mange og dels dårlig merkede uteserveringer.

Det var mange deltakere fra begge komiteene og befaringen var en suksess som KRFF gjerne gjentar.

Til slutt

Byråd for helse og omsorg Rebekka Ljosland har vist stor vilje og evne til å prioritere «byrådets halvtime» og samarbeidet med kommunalt råd for funksjonshemmede. Rådet vil gjerne takke byråden for hennes positive holdning og gode oppfølging av våre saker.

Kommunalt råd for funksjonshemmede takker alle våre samarbeidspartnere for samarbeidet i 2018 og vi ser med glede fram til videre samarbeid og deltagelse i nye prosjekter og nye politiske saker.

Med vennlig hilsen
Kommunalt råd for funksjonshemmede